

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

VII. évfolyam.

FIUME, péntek 1910. október 21.

240 szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Felelős szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Előtérlet ár:
Egész évre 24 kor. Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy nóra 2 kor.
Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

A fogyasztási szövetkezetek bajai.

A magyarországi fogyasztási szövetkezetek nem nagyon erős alapon állanak. Ezt a kétségtelen tényt folytonosan igazolják újabb és újabb szövetkezeti bukások, de még inkább igazolják a létező szövetkezetek, melyek éppen csak „léteznek“, és sehol jólét forrásává nem válhattak. Miért? Nem csak, s nem leginkább azért, mivel a szövetkezeti vezetők nagyrészt közönyös férfiakból kerülnek ki, hanem mélyebb okokból.

Közismert tény az, hogy Magyarországon komoly kereskedői tőke nem játszik semmi szerepet a falusi detailkereskedelemben. Komoly tőke nem megy a faluba s valóban nem is mehet. A magyar falu még annyira benne van a középkori naturalgazdálkodás béklyóiban, még oly kevéssé van pénzgazdaságra berendezve, hogy benne modern, európai, szóval kapitalisztikus kereskedelem nem verhet gyökeret. Már pedig az uzsoramentes kereskedelem és a fogyasztási szövetkezet egyformán a kapitalizmus gyermeke. A kereskedelmet és a fogyasztási szövetkezeteket egyformán a pénzcserére alapított nagy fogyasztás tartja életben. Ez pedig teljesen hiányzik a magyar faluból.

A magyar falu népessége, mely a fogyasztás szempontjából számbajöhet, három rétegből áll. Mezőgazdasági cselédekből, napszámos zsellérekéből és kiscsapatokból. Mind a három réteg elsősorban a saját háztartásában termeli vagy legalább is természetben kapja csaknem mindazt, amit elfogyaszt. A cseléd alig kap 80—100 korona fizetést. De kap gabonát, főzeléket, sót, némi ruhát, lakást, konvenció földet stb. A kis pénzt, amit keres, a maga és családja ruházata emészti fel, s ha még marad valami, azért, ma különösen drágán, egy kis malacot vesz, hogy legyen télire harapnivalója.

A napszámos-zsellér jövedelmének tekintélyes része szintén naturáliákból áll. Hiszen munkájának nagy része feles, harmados és részes munka. De ha talán többet keres is készpénzben, neki már nagyobbak a kiadásai. Ő már adót fizet, ha nincs háza, akkor házbért is, ruházatra is több kell neki, mint a cselédnek, s végül az ő jövedelmének is a legnagyobb részét a kis malac, a tejelő tehén rabolja el, mely nélkül éhen halna a téli munkanélküliség idején. Ugy, hogy sem a cselédek, sem a napszámosok fogyasztóképességére szövetkezetet, vagy komoly detailkereskedelmet alapítani nem lehet. Hátra vannak még a kiscsapatok. Ezek szintén maguk termelik csaknem mindazt, amit fogyasztanak. De mégis, mivel számos árucikket a piacra visznek, a városokkal folyton érintkeznek, többet fogyasztanak s így alkalmasak arra,

hogy nagyszabású kereskedelmet fejlesszenek. Azonban tudvalevő dolog, hogy nálunk, a latifundiumok hazájában a kiscsapatok száma csekély s gazdálkodásuk igen primitív. Egy pillantás a magyar falvak szociális viszonyaiba, elegendő annak megállapítására, hogy a legtöbb faluban épp azoknak a kiscsapatoknak a száma a legcsekélyebb, akik pusztán abból, hogy gazdálkodnak, megélni képesek. Jómódu, jól táplált, kék posztóruhás gazdaember a legtöbb faluban csak annyi van, amennyi a községi képviselőnek szükséges. A többi, a fogyasztás szempontjából zsellérszámba menő törpe gazda, kit az adó és az adósság egyformán meggátol abban, hogy mint komoly fogyasztó számba jöjjön.

És ezért van az, hogy a falusi detailkereskedelem mai formájában igen szegényes, mondhatjuk nyomoruságos. Egy-egy faluban alig van 5—6 boltos és ezek a boltok kicsik, alig van bennük áru. A fő fogyasztási cikkek: só, petroleum, cukor, rizskása. De a forgalom oly csekély, hogy a legtöbb boltos éhenhalna, ha más kereset után nem nézne. Egyiknek kocsmája, vagy mézárseke van, mások tejtel, tojással, gabonával, fával, marhával stb. kereskednek. Csak ilyen sokoldalú tevékenység mellett képesek tengődni, csak így képesek egyáltalában föntartani a kis üzletet, melyben a természetbeni csere otthonos és amelynek egyik feltétele az uzsorahitel.

Ilyen viszonyok között kell gyökeret verni és virulni a fogyasztási szövetkezetnek. Mint-hogy pedig azok pénzgazdaságra és nagy fogyasztásra vannak berendezve, nyilvánvaló, hogy a nagy támogatás mellett is alig tengetik nyomoruságos életüket. Ezért van az is, hogy komoly kereskedői tőke nem megy a faluba és hogy az kis uzsorások menedéke. Ebből azonban az agráriusok azt következtetik, hogy a falusi uzsora a falusi nép igazi szerencsétlensége. Kétségtelen azonban ezzel szemben az, hogy a falu gazdasági életének éppen legkisebb része játszódik le a szatócsboltban és hogy a szatócs is megszűnik uzsorás lenni, ha az agráriusok szellemi és anyagi uzsorája megszűnne, mely a falusi népet kulturáltságban és nyomoruságban tartja. Minden kulturális haladás, mely az igényeket növeli, minden munkabéremelés, minden parcellázás és a kiscsapatok termelési technikájának minden javulása, melyek a fejlettebb igények kielégítését is lehetővé teszik, előmozdítják egy modern, uzsoramentes versenyen alapuló kereskedelem kifejlődését. És ott, ahol ilyen kereskedelem van, ott lehetséges csak egészséges fogyasztási szövetkezeti mozgalom. Ezt különben sok magyar példa is bizonyítja. Azokban a falvakban virágoznak Magyarországon a fogyasztási szövetkezetek leginkább, ahol sok kiscsapat, nagy fogyasztás és ennél fogva fejlett kereskedelem is van.

Mindebből pedig az is következik, hogy nem a szövetkezeti lovagok, nem a népbudító, hatóság munkabérért dolgozó nagyurak csinálják igazán a szövetkezeti mozgalmat, hanem azok, akik népjogokért, becsületes kulturális és gazdasági haladásért küzdenek.

UJDONSÁGOK.

— **A kormányzó-helyettes Fiumében.** Wickenburg István gróf kamarás, kormányzó-helyettes ma reggel Budapestről, ahol hivatalos ügyek elintézése miatt több napig tartózkodott, visszaérkezett Fiuméba s átvette a kormányzóság vezetését.

— **A rappresentanza ülése.** A városi képviselőtestület holnap, pénteken este ülést tart, amelyen az esetleges bejelentéseken, indítványokon és interpellációkon kívül számos kisebb jelentőségű ügy szerepel.

— **A városi állandó bizottság ülése.** A városi állandó bizottság holnap, pénteken délután ülést tart.

— **Halál után kitüntetés.** A hadsereg Rendeleti Közlönyének tegnapi száma közli, hogy a király Horváth Dénesnek, a nagykanizsai huszadik honvédegyalozredbeli ezredesnek a harmadik osztályú vaskoronarendet adományozta. A legmagasabb helyről jött kitüntetés azonban elkésett, mert Horváth Dénest már napokkal ezelőtt el is temették s így az ezredparancsnokság az érdemrendet a katonai kabinetirodának fogja visszaküldeni.

— **A romániai kivitel csökkenése.** A kormányzósághoz érkezett jelentés szerint Csurscin György, bukaresti osztrák-magyar alkonzul a napokban több napi tartózkodásra Fiuméba fog érkezni. Az alkonzul részletesen megtekinti az összes ipartelepeket, érintkezésbe fog lépni a kereskedőkkel s iparosokkal, mert ki akarja puhatolni, hogy mi az oka annak a nagyarányu hanyatlásnak, mely az utóbbi időben a romániai kivitelnél észlelhető. Az alkonzul részére Egan Lajos, a kormányzóság közigazgatási előadója fog utbaigazítást adni.

— **Lezuhant az első emeletről.** Orbán József harmincyolc éves nagyatádi illetőségű egyén, tegnap a kivándorlási szálloda első emeletéről, ablaktisztogatás közben lezuhant. A szerencsétlen embert az első segítség nyújtása után beszállították a kórházba. Az orvosok megállapították, hogy bal lába kificamodott s testének több részén különböző sérüléseket szenvedett. A vizsgálat folyamán kiderült, hogy a balesetért senkit sem terhel felelősség.

— **A hatóság félrevezetése.** Megirtuk, hogy Juranics János harminchat éves egyént a minap éjjel után valaki revolverrel a kezén meglötte. A rendőrség a nyomozás folyamán megállapította, hogy Juranich önmaga lött a kezébe, mivel tettét nem merete bevallani, a rendőrséget ezzel a mesével akarta félrevezetni.

— **Titokzatos lopás.** Stenicar Mária, a rizshántológyár munkásnője feljelentést tett a rendőrségen, hogy a Via dei Gelsin levő lakásán távollété közben, mialatt huszónapos gyermekét egyik szomszédja őrizetére bízta, valaki ellopta a kisgyermek füléből a hét korona értékű fülbevalókat. A szomszédasszony azt mondja, hogy ő Stenicar Mária lakásából egy pár percet átment a saját konyhájába s valószínűleg akkor követték el a lopást. A tolvaj a csecsemő arcát is összekarmolta. A rendőrség nyomozza a tettest.

— **Harapós kutya.** Kenda Károly városi gyepmester tegnap délelőtt a Via Remaion egy kutyát akart megfogni. A kutya azonban a gyepmester mindkét kezét több helyen megharapta. A gyepmester sebeivel a mentőkhöz sietett, ahol sérüléseit bekötötték. Megállapították, hogy a kutya egy Penso nevű kereskedő, aki elien Kenda feljelentést tett a rendőrségen.

— **A kikötőből.** Október 20-án indult: „Perseveranza” olasz gőzös Palermóba 570 tonna fával. „Stambul” osztrák gőzös Konstantinápolyba 90 tonna cukorral, 60 tonna rizsszel, 10 tonna cementtel és 69 láda vegyes áruval. „Ravenna” olasz gőzös Ravennába 20 tonna cukorral és 20 tonna fával. „Gallipoli” olasz gőzös Bariába 40 tonna cukorral, 30 tonna fával. „Elektra” osztrák gőzös Alexandriába 650 tonna cukorral, 65 láda üvegáruval és 10 tonna vegyes áruval.

— **A turini kiállítás magyar osztálya.** A jövő év folyamán rendezendő turini nemzetközi kiállítás előkészítő munkálatai már teljes mértékben folyamatban vannak. A kiállításra eddig, eltekintve a testületileg megjelenő kisebb cégektől, hetvenöt nagy ipari vállalat jelentette be részvételét. Legújabbán a magyar királyi államvasutak igazgatósága állott a kiállítók sorába és a közlekedési csoportban a magyar mozdony és vasuti kocsigyártás fejlettségét fogja bemutatni.

— **Felrobbant szódásüveg.** Palmich Carmela husz éves lovranei illetőségű leánya a Vico S. Barbarán levő szikvizgyár alkalmazottjának, tegnap szerencsétlenül járt. Töltés közben egy szódásüveg felrobbant és a szerte repülő üvegszilánkok kezein és mellén megsebesítettek. Az első segélynyújtás után Palmich Carmelát a lakására kísérték, a hol most gyógykezelés alatt áll.

— **Akit a polgármester vert meg.** Tegnap délelőtt beszállították a kórházba Merle István negyvennyolc éves plescei napszámost, akinek bal lába ki volt ficamitva. A sebesült elmondotta, hogy a plescei polgármester anyyira megverte, hogy a lába kificamodott.

— **Orosz bankfiók Magyarországon.** Pétervárról jelentik, hogy egy ottani bankárokból és nagyiparosokból álló csoport 22 millió rubel alaptőkével szláv nemzeti bankot létesít. A bank minden szláv lakta vidéken fióktelepet fog alapítani. Így Laibachban, Prágában, Spalatóban, Zágrábban, Szófiában, Belgrádban és Budapesten tervezi fiók felállítását.

— **Visszautasított kivándorlók.** Legutóbb az antwerpeni Red-Star hajóstársaság kivándorló utasainak nem kevesebb, mint harmadrészt utasították vissza Newyorkból Európába. Ennek a hajóstársaságnak Amerikában nincs jó híre s megszigorítják vele szemben az ellenőrzést. A hatóságok mindig figyelmeztetik a kivándorlókat, hogy óvakodjanak ettől a társaságtól, melynek a rendőrség mindenütt a nyomában van. Pozsonyból jelentik, hogy a határrendőrség letartóztatta a Red-Star több ügynökét, kiktől 34.243 koronát kobzott el. Míg a Red-Star ügynökeit ily módon megtizedelik, egyúttal azon is fáradoznak, hogy ennek a társaságnak nyomtatványait konfiskálják.

Ujabbán a nyitrai törvényszék kereste meg a budapesti főkapitányságot, hogy kobozza el a Red-Star nyomtatványait, melyeket Nyitrán is terjesztettek.

— **Kivándorlás és visszavándorlás a trieszti kikötőn át 1909-ben.** A lefolyt 1909. évben a trieszti kikötőn át összesen 21.479 személy vándorolt ki és 7147 vándorolt vissza. A kivándoroltak közül 16.020 esik Észak-Amerikára és 5459 Dél-Amerikára. A visszavándoroltak közül 6649 jött Észak-Amerikából és 498 Dél-Amerikából. Az előző 1908. évben az Észak-Amerikából visszavándoroltak száma 20.287 volt és így 1909-ben 13.638-cal keve-

sebb visszavándorló érkezett. Ez a körülmény szintén azt bizonyítja, hogy az Észak-Amerikai Egyesült-Államokban javultak a gazdasági viszonyok. A tavaly visszavándoroltakból esett az osztrák tartományokra 2006, Magyarországra 4484, Bosznia-Hercegovinára 50 és a külföldre 109.

— **A postatakarékpénztár terjeszkedése.** A magyar királyi postatakarékpénztár igazgatója a kereskedelemügyi minisztertől nyert felhatalmazás alapján a belga vasuti- és postaminisztériummal oly egyezményt kötött, melynek értelmében folyó évi november hónap 1-től kezdve a magyar királyi postatakarék és a Belga Nemzeti Bank (Bank Nationale de Belgique) számlatulajdonosai egymás számláira kölcsönösen átutalásokat teljesíthetnek. Belgiumban a postatakarékpénztári csekk- és giróforgalom ugyan nincs berendezve, de mint-hogy ezt az intézményt az ottani nemzeti bank pótolja, amely számlatulajdonosai részére a magyar királyi postatakarékpénztárhoz hasonló csekk- és giróforgalmat bonyolít le, lehetségessé vált giróösszekötéseinket Belgiumra is kiterjeszteni.

× **Olcsó áron kaphatók** női- és férfi divatkülönlegességek, fehéreneműek, cipők, gyermekcipők- és kötények iskolacélokra Reis J. üzletében, Via delle Pile 4. szám alatt, a Grande-kévéházzal szemben.

Távirat ◀▶ Telefon

A külügyi költségvetést elfogadták.

BECS, okt. 20. A magyar delegáció külügyi albizottságának tegnapi ülésén folytatták a külügyi költségvetés tárgyalását, mely alkalommal Esterházy gróf külügyi osztályfőnök adott az elhangzott kérdésekre felvilágosító választ. A bizottság azután a költségvetést elfogadta.

A tengerészeti albizottság ülése.

BECS, okt. 20. A közös ügyek tárgyalására kiküldött magyar delegáció tengerészeti albizottsága Dániel Ernő báró elnöklésével ma ülést tartott. A kormány részéről jelen vannak: Hédeváry miniszterelnök, Hieronymi, Lukács és Hazai miniszterek.

Rosenberg előadó ismerteti a tengerészeti költségvetést és megemlíti, hogy a jelenlegi költségvetés nem fogadja magában az új óriáshajók építési költségeit. Mégis nem titok, hogy egyik trieszti hajógyárban két Dreadnought-typusu hadihajót építenek az osztrák-magyar haditengerészet részére. A Dreadnought hajók építtetése egyébiránt már szóba került az angol alsóház ülésén is. Minthogy eddig a költségekről nem volt szó s a büdzsé most sem tartalmazza azokat, szükséges, hogy a trieszti hajógyárral a jogi viszony tisztáztassék. Felkéri tehát a tengerészeti hadi vezetőséget, hogy a szükséges felvilágosításokat adja meg.

Montecuccoli gróf tengernagy elmondja, hogy már 1908-ban bejelentette az országos bizottságnak, hogy a nagy csatahajók építtetésével mi sem késlelkedhetünk. Az óriási hajók építése foglalkoztatja az összes európai államok hadvezetőségeit s ha a monarchia le nem akar mondani eddig elfoglalt pozíciójáról, gondoskodnia kell a sürgős építtetésről. Minthogy egy Dreadnought-typusu hajó építése harminchat hónapot vesz igénybe s a haditengerészet állapotáért ő a felelős, a hadvezetőség elfogadta a trieszti hajógyár ajánlatát, mely szerint a gyár a két hajót megépítteti s az admirális csak akkor veszi át őket, ha az alkotmányos hozzájárulás már megtörtént.

Minthogy a két kormány, ehhez eddig nem járult hozzá, sem előleget nem adott, szükséges, hogy a jövő költségvetésben már gondoskodás történjék a két óriás hajóról.

Ezzel az ülés véget ért.

A képviselőház összehívása.

BUDAPEST, okt. 20. Berzeviczy Albert a képviselőház elnöke a Házat október huszonhatodikára, szerdára összehívta.

Luccheni öngyilkos lett.

GENF, okt. 20. Luccheni Lajos, Erzsébet magyar királyné gyilkosa, tegnap este a börtönben felakasztotta magát. Mikor rátaláltak már régen halott volt. Luccheni az elmúlt napokban ördögési rohamokat kapott és tört, zuzott. Az anarkista a királyné meggyilkolása feletti bánatában örült meg és ennek hatása alatt követte el az öngyilkosságot.

GENF, okt. 20. Lucchenit hétfőn délután ördögése miatt becsukták egy földalatti cellába. Tegnap egész napon át énekelt és csak hat órakor hallgatott el. Néhány óra múlva mikor az ő cellájába lépett, az ablakvason felakasztva találta Erzsébet királyné gyilkosát.

A velencei kiállítás nyitva marad.

VELENCE, okt. 20. A velencei nemzetközi művészeti kiállítás elnöksége közli, hogy a nagyarányú adminisztratív jellegű munka miatt a kiállítás bezárását november hatodikára halasztotta el. A kiállítás bezárásáig az összes eddig engedélyezett vasuti menetjegy és szállítási kedvezmények továbbra is érvényben maradnak.

A Braganza-dinasztia száműzetése.

LISSZABON, okt. 20. A Braganza-dinasztia száműzetéséről szóló dekrétumot kihirdették.

A Braganza-ház száműzetése.

LONDON, okt. 20. Lisszabonból táviratozzák, hogy az a rendelet, amely száműzetésre kárhoztatja a Braganza-házat, határozotlan szól az uralkodó család előbb száműzetett tagjaira is és kiterjed Mánuel király felmenő és lemenő ágbeli rokonaira negyediziglen.

MADRID, okt. 20. Caneljeas miniszterelnök kijelentette, hogy a portugál királyi család nem kíván Spanyolországba költözni, mert Angliát választotta letelepedési helyéül.

Zavarok a portugál kormányban.

LISSZABON, okt. 20. A kormány egyetértése megszűnt, minek folytán a kabinetben zavarok álltak elő. A pénzügy-, közmunkaügyi- és hadügyminiszterek lemondtak. Az állami pénzverde igazgatója agyonlőtte magát.

A szerb trónörökös jobban van.

BELGRÁD, okt. 20. Sándor szerb trónörökös állapotában javulás állott be. A szív-működés ismét rendes.

A szerb trónörökös

tul van a veszélyen.

BELGRÁD, okt. 20. A ma délelőtt kiadott utolsó orvosi jelentés szerint Sándor trónörökös tul van a veszélyen.

Az olaszországi kolera.

RÓMA, okt. 20. Az utolsó huszonnégy órában Dél- és Középalaszországból a követ-

Légy üdvözölve drága hattyu...

láthatja, igazgatócskám, hogy nem megy. Rekedt vagyok, nem énekelhetek. Ugy, én csak azt látom, hogy maga nem okos. Egy művész, a ki nem vesz azonnal Fay-féle szodeni valódi ásvány-pasztilát, ha indiszpozíciótól fél, megérdemelné, hogy egy hónapi fizetésének elvesztésére ítéljem. Hozasson azonnal egy doboz szodeni. Most két óra, ön 8 órakor énekelni fog és csodának kellene történnie, ha a szodeni pasztilla nem szabadítaná meg hangszálait. A szodeni dobozonkint csak 1 kor. 25 fillérbe kerül, de hamisítást vizsgálja kell utasítani.

Főképviselő Magyarországon és Ausztrián részére: W. Th. Güntzert, cs. és kir. udvari szállító, Wien IV./I. Grosse Neugasse 17.

kezdő koleramegbetegedések és halálozásokról érkezett hír:

Aversán tizennégy újabb megbetegedés és három haláleset történt. Az előbbi napról még huszonhét megbetegedésről és 17 halálózásról érkezett hír. A casertai tartomány többi részein összesen 12 eset történt.

Nápoly városában hét új megbetegedés és négy haláleset történt. A nápolyi tartomány többi részein összesen 10 megbetegedés és haláleset fordult elő.

A salerno tartományban egy koleraeset, míg Rómában egy új megbetegedés és az előbbi esetek közül egy haláleset történt.

Wellmann és társai

Amerikában.

LONDON, okt. 20. Newyorkból táviratozzák: Wellmann léghajós, akinek az Atlanti-óceán átreptülése kudarcot vallott, tegnap este öt utitársával együtt odaérkezett.

Wellmann újból megkísérli az oceáni utat.

LONDON, okt. 20. Egy Newyorkból ideérkezett kábeltávirat szerint Wellmann mérnök partraszállása alkalmával akként nyilatkozott, hogy bizonyos ideig tartó pihenés után újból fel fog szállni és májusban ismét megkísérli az atlanti oceán átreptülését. Az erre a célra szolgáló léghajó építéséhez azonnal hozzáfognak. Wellmann nagyon bizik vállalkozása sikerében.

Az angol flotta szaporítása.

LONDON, okt. 20. Mac Kenna, az admirális első lordja tegnap beszédet mondott, amelyben a többi között a következőket fejtegette ki: Nem engedhetjük, hogy a flottánk és haderőnk fejlesztésével elmaradjunk. Tudom, hogy egy százmilliós kölcsön követelését nagyszámu tiszt, táborszernagy és tengernagy aláírja. E követeléshez nem járulok hozzá. Szükségleteinket a rendes évi bevételek keretében kell ezentul is kielégítenünk. A hanyatlás első jele lesz, ha flottánkat nem tarthatjuk fenn többé rendes évi bevételeinkből.

Románia kölcsönt keres.

BUKAREST, okt. 20. A Románia Industriala, egy előkelő ipari szaklap mai számában megbízható helyről szerzett értesülés alapján közli, hogy a kormány 250 millió frank új kölcsönt akar felvenni. Ez a kölcsön kizárólag a hadsereg és a tengerészet fejlesztésére, a flotta szaporítására való.

Kivégzett szülőgyilkos.

HAMBURG, okt. 20. Oldenburgban ma hajnalban végezték ki a tizenkilenc éves Bencker nyomdászt, aki a múlt évben megölte szüleit és egyik testvérét.

Ehrlich a 606-osról.

BERLIN, okt. 20. A Springer Gyula-féle könyvkiadó cég a napokban egy könyvet fog kiadni, melyben Ehrlich és munkatársa Hata először fognak részletesen nyilatkozni a 606-os szérum hatásáról.

Nyilt-tér*).

Magyar kir. tengerészeti hatóság.

5893/1910. sz.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A cirkevnicai kikötő közelében fekvő dražicai pilléres kikötőhidnak végleges jellegű rakparttá való kiépítése körül végzendő munkálatokra a m. kir. tengerészeti hatóság 1910. évi október 28-án déli 12 órakor műszaki osztályánál zárt ajánlati versenytárgyalást tart.

A vonatkozó zárt ajánlatok az ajánlati költségvetéssel együtt „ajánlat a dražicai pilléres kikötőhidnak rakparttá való kiépítésére” jelzéssel ellátott, lepecsételt borítékban és

ivenként egy koronás bélyeggel ellátva a kitűzött napon délelőtti 11 óráig a hatóság segédhivatali igazgatójánál nyújtandók be; későbbben beérkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlathoz az ajánlati összeg 5 százaléknak megfelelő bántópenznek valamely állami adóhivatalnál való letételéről szóló nyugta csatolandó.

A szóban levő munkára vonatkozó tervek, a kötetendő szerződés mintája és ennek kiegészítő részét képező általános és részletes feltételek a hatóság műszaki osztályánál a hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Az ajánlati és az ajánlati költségvetési minta a hatóság segédhivatalánál 3 koronáért vagy megfelelő értékű levélbélyegpek beküldése ellenében kaphatók.

Fiume, 1910. évi október hó 1-én.

M. Kir. Tengerészeti Hatóság.

PÁLMAI I.

fogtechnikai műterme

FIUME,

Riva Szapary 2. szám II. emeleten van.

Lederer penzio Abbazia. Habsburg villa és Park szálló

120 szoba. Lift. Fürdők a házban.

Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.

Zongora

Schweighofer-féle, fekete testtel olcsón eladó. Bővebbet Abbazia: Mária Terézia villa.

A TENGERPART

egy-egy példányai kaphatók a

Globus hirlapelárusító üzletben, Via Vincenzo de Domini.

A Mayer-féle kioszkban, Piazza Dante
A m. kir. dohánygyárüzletében, Piazza Elizabetta.

Racki N. fűszer és dohánygyárüzletében, a pályaudvarral szemben.

Capudi Romualdo likőrüzletében, Deka Corso.

Acsay J. dohánygyárüzletében, Deka Corso 30.

Barbieri Edmea dohánygyárüzletében, Via Alessandrina 3.

Barbis-féle trafikban, Via Adamich.

Studel Mária kapu alatti újságárusító fiókájában, Via Governo (Corso).

Trbojevic G. papirkereskedésében, Via del Molo.

Grbich Pasqualina dohánygyárüzletében, Via del Fosso.

Neumann Zsigmond fűszerüzletében, Via Serpentina.

Corenich Francesca papirkereskedésében, Via Germania 46 és

kiadóhivatalunkban, Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Ügyes könyvelő

ki a magyar és német nyelven kívül még az olaszt vagy horvátot is bírja, azonnal felvétetik. Szappangyári gyakorlattal rendelkezők előnyben részesülnek. Ajánlatokat fizetési igény és referenciák megjelölésével „Igyekvő” jelige alatt a kiadóhivatal fogad el.



A „Bristol“-szálloda, kávéházában és éttermében (Corsia Deák), a következő lapok olvashatók:

A Tenge part
Fiumei Estlap
Il Popolo
La Voce del Popolo
La Bilancia
Novi List
Budapesti Közlöny
Budapesti Hirlap
Egyetértés
Magyarország
Magyar Hirlap
Az Est
Neues Pester Journal
A Nap
Népszava
Pesti Hirlap
Pesti Napló
Pester Lloyd
Az Újság
Vállalkozók Lapja
Borsszem Jankó
Az Élet
Fidibusz
Kakas Márton
Magyar Figaro
Nemzeti Sport
Tolnai Világlapja
Ústökös
A Világ
Győri Újság
Vasárnapi Újság
Győri Hirlap
Agramer Tagblatt
Obzor
Pokret

Berliner Tageblatt
Neue Freie Presse
Neues Wiener Tagblatt
Wiener Extrablatt
Wiener Journal
Die Zeit
Grazer Tagespost
Das Buch für Alle
Ill. Frauen Zeitung
Interessantes Blatt
Fremdbl.v. Bodensee u. Rh.
Leipz. Ill. Zeitung
Fliegende Blätter
Meggendorfer Blätter
Muskete
Oest. Ill. Zeitung
Pschütt Caticatur
Reise u. Sport
Simplicissimus
Fremdenblatt
Sport im Bild
Oest. Herres Ztg.
Verordnungsblatt
Wiener Caricatur
Wiener Witzblatt
Die Woche
Corriere della Sera
Il Piccolo
Il Piccolo della Sera
Illustr. Italiaua
Tribuna
Tribuna Illustr.
Stampa
L'illustration
London News

Tisztelettel

Förster Konrád

a „Bristol” szálló bérlője.

Litorale Első Tengerparti Konzervgyár Részv.-Társ.

Fiume-Susak

gyártmányai valóban első rangúak és vetekednek a legjobb francia és angol gyártmányokkal.

Ajánljuk tisztelt háziasszonyainknak, hogy tekintettel az idej gyenge gyümölcs-termésre és várható áruhiányra szükségletüket

befőttekben, gyümölcszekekben és főzelékekben

már most fedezzék.

A gyártmányok Fiume minden első rangú fűszer és csemege üzletében kaphatók.

Árjegyzéket a gyár szivesen küld.

Tisztviselő lakást keres

teljes ellátással jobb családnál. Esetleg más tisztviselővel vagy tanítónővel is együtt bérelne szobát. Cim a kiadóban.



* E rovatban közöltékért a beküldő felelős (A szerk.)

Lakás kiadó

ujjaalakított uri házban három utcai, két udvari szobával, konyhával, fürdőszobával és mellékhelyiségekkel a Riva Batthyányi 2. szám alatt. Évi bér 2000 korona. Felvilágosítás: a házmester ad.

DEÁK SZÁLLÓ ÉS ÉTTEREM
Deák-korzó FIUME

a pályaudvartól 3 percnnyire
Kifogástalan magyar és bécsi konyha.
Hamisítatlan borok. :- Olcsó árak.
40 modernül berendezett szoba.
Tulajdonos

Édeger-Burger Gyula

a Lloyd-étterem volt főpincére.

LA GRASTA TAMÁS

új divatáru üziete.

Fiume, Via Riva 6 sz. (Marac-ház).

Nagy választék divatkülönlegességekben, rövid-árúkbán, szövött- és konfekció-árúkbán. Bluzok, alszoknyák, gyermek- és reformruhák, kötének, valamint férfi és női fehérneműk. Nyakkendők, esernyők és sátabotok. Utányos árak.

Szíves pártfogást kér
LA GRASTA TAMÁS

Bratovich G. N.

: elsőrendű könyvkötészete :
a Castello utca 9. számú Kucich házban van. Telef. sz. 766.

Rifogástalan munka. :- Olcsó árak.

VELENCE PENSION INTERNATIONAL.

Családi szálló és penzio 2 percnnyire a Márkus-tértől. — Villanyvilágítás — Fürdő.
Telefon 1386.

Teljes penzio 7 lirától. - Szobák 2 1/2 lirától feljebb.

Elismert jó konyha. Az egész éven át nyitva
A magyar vendégek részére jár
"A TENGERPART".

PENZIO VILLA PUNTA LUSSINGRANDE

Egész éven át nyitva. - Saját tengeri fürdő. - Modern kényelem. - Elsőrendű konyha.

Magyar tulajdonos.

Pauly és Tsa Velence

Ponte Consorzi, a Szt. Márktér mellett.

Saját készítményű műbutorok, márvány-, bronz-, mozaik- és üvegekészletek óriási raktára.

Szabad megtekintés. **78 kiállítási terem.** Magyar ügyvezető.

Hungária Penzió

:-: Lussingrande :-:

Magyar ház modern komforttal. - Napi ellátás 6 korona. - Kitűnő konyha.

Tulajdonos: özv. Seress Imréné.

Automobil garage

raktár és műhelynek

alkalmas helyiségek bérbe adók. Bővebbet az Ilona fürdőben.

HUNGÁRIA-szálloda

Fiume - Viale Franc. Deák - Fiume
(a pályaudvar közelében).

KIFOGÁSTALAN KONYHA ÉS TISZTA.
:: JÓ MINŐSÉGŰ MAGYAR BOROK. ::

34 KÉNYELMESEN BERENDEZETT
:: VENDÉGSZOBA. ::

Olcsó árak! Olcsó árak!

FUNDA ANTAL A „Continental” szálló volt tulajdonosa.

Telefon 474. szám.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a Via del Mercato coperto 3. sz. alatt a mai kor igényeiknek megfelelően berendezett fűszer és csemege üzletet nyitottam. Minden törekvésem oda irányul, hogy tisztelt vevőimet a legmesszebbmenő figyelmes kiszolgálásban részesítsem. Raktáromon mindenkor friss és elsőrendű fűszer, csemege, bel- és külföldi sajtok, konzervek, friss töltésű ásványvizek igen előnyös áron kaphatók. Tisztelt vevőim kényelmére mindenkor friss kenyeret is raktárou tartok az első fiumei kenyérgyár gyártmányaiból. Szíves pártfogást kérve, vagyok mély tisztelettel fűszer- és csemege kereskedő.

Markovics S.

„DE LA VILLE”

SZÁLLODA, KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEÁK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —

Az étteremben délelőtt 9 órától izletes villásreggeli olcsó árakon.

A kávéházban esténként KOVÁCS JÓZSEF jóhírnevű kaposvári cigányzenekara hangversenyez.

Minden vasárnap d. u. 4-6 uzsonnazene.

TULAJDONOS:

ifju BUDAI KÁROLY

Tisztességes családból való

elárusító leányok,

kik a magyar, német, horvát, tót nyelvet birják felvétetnek. Tudakozódní a kiadóhivatalban lehet.

Megnyilt! ▲ ▲ Megnyilt!

MERKUR KÁVÉHÁZ

a vasuti állomással szemben

Legjobb minőségű kávéházi italok. - - - -

MAGYAR BOROK.

Pontos és tiszta kiszolgálás.

A MAGYARSÁG TALÁLKOZÓ HELYE.

A n. é. közönség pártfogását kerí

KONRAD FERENC tulajdonos.

Hirdetéseinkre

felhívjuk

olvasóink figyelmét

Hôtel Jolanda & Bavaria

étteremmel és kávéházzal

Riva Schiavoni VELENCE a Lido hajóállomással szemben.

A tengerre néző, szép, modern szobák. Fedett és nyílt terras. Német és magyar konyha.

Müncheni és pilzeni sör egyenesen a hordóból kimérve.

Levelezés minden nyelven.

NAVICELLO F.

automobil és kerékpár üzlete.

Piazza Scarpa - FIUME - Telefon 774

Kellékek raktára és alkatrészek
:: kicserélése. ::

JAVÍTÁSOK RÉSZÉRE ME-
:: CHANIKAI MŰHELY. ::

Auto-Garage és bérletek.

ZONGORA-TEREM ÉS KÖLCSÖN INTÉZET

ALAPITTATOTT 1880.

ÖZV. POTOSNJÁK ANTONIA

TELEFON 180. — VIALE FRANCESCO DEÁK 38. — TELEFON 180.

Ajánlja a legjobb gyártmányu zongorákat és pianókat előnyös fizetés mellett. ZONGORABÉRLET, JAVÍTÁS ÉS HANGOLÁS. A világhírű Bösendorfer zongorák egyedüli képviselősege.

Gyermekcipők- és kötények iskolai célokra, valamint női- és férfi-fehérneműk, cipők és egyéb férfi és női divatkülönlegességek olcsó áron kaphatók

REIS J. üzletében Fiume, Via delle Pile 4. sz.
a „Grande” kávéházzal szemben.

Első Fiumei Magyar
Karpitos és diszitő

Viale Deák 26 - FIUME - Viale Deák 26

Modern tükördívánok, szőnyegdiván, garnitúrák, matracok készen kaphatók. Vállal a legegyszerűbbtől a legmodernebb berendezésig minden nemű kárpitos, diszitő és angol bormunkát jutányos árban.

Szíves pártfogást kér

Garami József, utóda Eisler S. kárpitos